

Lahti - 1.

17.09.2011 rabbi Jirmijagu Melamed. Israel.

”Evankeliumi juutalaisesta näkökulmasta”

Oikein mukavaa olla Suomessa, olen täällä ensimmäistä kertaa. Olen tutustunut suomalaisiin uskoviin etäisesti, en kasvokkain. Joskus kun kuljen kotikaupunkini kaduilla, niin näen siellä joissakin taloissa kylttejä, joissa kerrotaan, että ne ovat suomalaisten ystävien rakentamia. On mukava tulla tänne ja nähdä, että tämän kaiken takana on uskovia ihmisiä. Arvostamme todella lämmintä suhtautumista kansaamme kohtaan. Erityisesti nyt, kun Israelilla on vaikea aika. Haluamme kiittää tästä lämmöstä ja avusta.

Tänään me tutkimme juutalaista näkökulmaa pelastukseen ja evankeliumiin. Ensimmäinen evankeliumi, johon tutustuin rabbina, oli Matteuksen evankeliumi. Hämmästyin nähdessäni, miten juutalainen kirja se on. Vähän sen jälkeen tutustuin uskoviin ihmisiin. Silloin minua järkytti se, miten eri tavalla he ymmärsivät sen kirjan. Tänään haluaisin avata teille sitä, miten juutalaiset näkevät Matteuksen evankeliumin, kun he lukevat sen.

Silloin kun Jeshua oli täällä maan päällä, Israelin kansa oli etupäässä lukutaidotonta. Ihmiset eivät osanneet lukea eikä kirjoittaa. Oli tietysti niitäkin, jotka kirjoittivat ja lukivat, mutta suurin osa oli luku- ja kirjoitustaidottomia. Toinen huono asia oli, että he eivät tunteneet heprean kieltä. Ihmiset puhuivat arameaa. Miten ihmiset siis saattoivat opiskella Tooraa? Ihmiset tulivat synagogaan, missä luettiin kolme kertaa viikossa Tooraa; joka Tooran jae luettiin hepreaksi. Sitten se käännettiin arameaksi. Nämä käännökset olivat ensimmäisiä kommentteja Tooraan. Hepreaksi nämä käännökset ovat nimeltään Targum. Ne sisälsivät lisäyksiä, joita kääntäjät itse Toorasta ymmärsivät: rabbien kommentteja. Näistä koostui tavallisen kansan usko. Myös usko siihen, millainen Messias on.

Kun luin Matteuksen evankeliumia, minulle rabbina oli tärkeää, että se vastasi tätä suullista traditiota. Jo ensimmäisiltä sivuilta näin tämän. Kirjaimellisesti ensimmäisestä jakeesta lähtien. Matteus aloittaa evankeliuminsa sanoilla:

Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Aabrahamin pojan syntykirja.

Ehkä se suomeksi kuulostaa erilaiselta, mutta hepreaksi se on sitaatti 1. Mooseksenkirjan 5. luvun ensimmäisestä jakeesta:

Tämä on Aadamın sukuluettelo. Kun Jumala loi ihmisen, teki hän hänet Jumalan kaltaiseksi.

Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa on Aadamin sukuluettelo. Ne kommentaattorit, joista alussa puhuimme, tulkitsevat, että se ei ole ainoastaan Aadamin sukuluettelo vaan koko ihmiskunnan sukuluettelo. Nimi Adam hepreaksi tarkoittaa ihmistä. Se koostuu kolmesta heprean kirjaimesta: alef, dalet ja mem. Kommentaattorit näkivät siinä kolme nimeä. Alef tarkoittaa Aabrahamia, dalet Daavidia ja mem Messiasta.

Tässä nimessä nähtiin tiivistettynä koko historia Adamista Messiaaseen. Matteus aloittaa evankeliuminsa sanoilla: ” Tämä on Jeesuksen sukuluettelo. ” Siinä on yhtymäkohta siihen, mitä 1. Mooseksen kirjan 5. luvussa on. Mutta siinä sukuluettelossa, jonka Matteus esittää, on jotain erikoista, jos katsomme mitä tahansa muuta sukuluetteloä Tanachissa. Sukuluettelossa luetellaan aina ihmisten jälkeläisiä. Aadamin sukuluettelossa puhutaan Aadamin pojista. Nooan sukuluettelossa puhutaan Nooan lapsista. Ja yhtäkkiä, kun luemme Jeshuan sukuluetteloä, luemmekin hänen jälkeläisistään. Se on hyvin epätavallista. Aadamin sukuluettelo olisi voinut alkaa näin.

Kun tällainen sukuluettelo esitetään, se pistää ajattelemaan. Se ikään kuin asettaa Messiaan ennen Adamia. Ja juutalainen traditio puhuu siitä, miten Jeshua todella on olemassa ennen Adamia. Jo ensimmäisessä Mooseksenkirjassa puhutaan Hengestä, joka liikkui vetten päällä. Kommentaattorit puhuivat, että se on Messiaan henki. Jesajan 66. luvussa sanotaan: ” Ennen kuin Siion kipuja tuntee, hän synnyttää. Ennen kuin hänelle tuskat tulevat, hän saa poikalapsen. ” Kommentaattorit kommentoivat tätä jaetta, että ennen kuin ensimmäinen valloittaja syntyi, syntyi viimeinen vapauttaja. Tämäkin tarkoittaa, että Messias oli jo ennen koko ihmiskuntaa.

Minkä tähden Jumala valitsi Aabrahamin? Jotta Messias syntyisi hänestä hänen jälkeläisenään. Kaikkivaltiaan ajatuksissa ja aikeissa oli Messias, kun Hän valitsi Aabrahamin. Toinen tarina kertoo, että ennen maailman luomista hän oli. Sanotaan, että Kaikkivaltias istui valtaistuimellaan. Hänen oikealla puolellaan oli paratiisin puutarha. Ja vasemmalla puolella on sisäänkäynti Helvettiin. Hänen edessään oli taivaallinen temppele. Ja keskellä sitä on temppeleä uhrialttari. Uhrialttarilla oli Messiaan uhri. Näemme myös, että Matteus näyttää yhä tätä, kun hän sanoo, että Messias oli olemassa ennen Adamia. Ja itse Messias puhuu siitä.

Sen jälkeen Matteus esittää pitkän sukuluettelon. Se koostuu 42 sukupolvesta. Matteus jakaa ne kolmeen neljäntoista ryhmään. Hän sanoo, että Aabrahamista Daavidiin on 14 sukupolvea, Daavidista Babylonian vankeuteen 14 sukupolvea ja Babylonian vankeudesta Messiaaseen 14 sukupolvea. Tämäkin on hyvin tunnettu juutalainen midrash, traditio. Traditio vertaa Messiasta kuuhun. Psalmi 89: 38 puhuu siitä:

” Se pysyy lujana iankaikkisesti niin kuin kuu ja todistaja pilvissä on uskollinen.”

Traditio puhuu siitä, että Aabrahamia voi verrata kuuhun, joka on nousemassa. Siitä alkoi Israelin kansan synty ja 14 sukupolvea Daavidiin asti. Niin kuin 14 päivää täysikuuhun. Sen jälkeen Israel niin kuin putosi 14 päivää Babyloniaan ja silloin kuu on taas hyvin pieni. Ja seuraavat 14 päivää ovat Messiaan ylösnousemukseen. Ja sen kolmannen periodin loppuun asti on taas täysikuu ja se niin kuin vahvistetaan vuosisadoiksi. Niin tämäkin Matteuksen sana yhtyy tradition kanssa.

Luin Matteusta eteenpäin ja näin, että Jeshua ei ole syntynyt maallisesta isästä. Siitäkin puhuu juutalainen perinne Valitusvirsi 5: 3:

” Me olemme tulleet orvoiksi, isättömiksi, meidän äitimme ovat kuin lesket. ”

Juutalainen traditio puhuu tästä jakeesta: ”Te valitatte, että olette tulleet orvoiksi, mutta Minä tuon teille Pelastajan, josta tulee teille isä. ” Samalla tavalla ymmärretään Jesaja 53: 2:

” Hän kasvoi Herran edessä niin kuin vesa, niin kuin juuri kuivasta maasta. Ei ollut hänellä vartta eikä kauneutta; me näimme hänet, mutta ei ollut hänellä muotoa, johon me olisimme mielistyneet. ”

Eli Jeshua on niin kuin pieni kasvi, vasta alku. Samoin puhuu psalmi 2: 7:

” Minä ilmoitan, mitä Herra on säätänyt. Hän lausui minulle: ’ Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin. ’ ”

Tästä puhuu myös Sakarias. 6: 12

” Ja sano hänelle näin: ’ Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, mies nimeltä Vesa! Omalta pohjaltansa hän on kasvava, ja hän on rakentava Herran temppelin. ’ ”

Kaikki se, mitä Matteus kertoo, se ei ainoastaan pidä yhtä Kirjoitusten kanssa, vaan se pitää yhtä myös suullisen perinteen kanssa. Ja kun luin sitä, sellainen ajatus ei jättänyt minua rauhaan, että 20 vuotta olen tutkinut näitä tekstejä, syvällisesti tutkinut Talmudia, Midrasheja, kaikkia juutalaisia kirjoituksia. Jos en olisi lukenut näitä, en ymmärtäisi, mitä Matteus kirjoittaa. Ajattelin, että voiko tämä kirja olla väärennös. Ja millainen koulutus tulisi olla ihmisellä, jotta hän osaisi tehdä tällaisen väärennöksen? Se oli mahdotonta.

Niin luin luvun perään. Luin vuorisaarnan. Kaikki mitä Jeshua puhuu, löytyy juutalaisista lähteistä. Ei minkäänlaista ristiriitaa. Luin koko evankeliumin

muutamaan kertaan. En löytänyt mitään ristiriitaisuuksia. Jeshua oli niillä sivuilla kuin juutalainen rabbi. Minua alkoi kiinnostaa, mitä kuuluu niille ihmisille, jotka uskovat Jeshuaan. Päätin sitten mennä kristilliseen seurakuntaan. Se ei ollut kovin helppoa, koska meillä on Israelissa kovin monenlaisia seurakuntia. Jouduin sellaisiin seurakuntiin, joihin en mitenkään voinut jäädä. Mutta kun tapasin kristittyjä ja puhuin heidän kanssaan evankeliumista, niin minä näin, että me katsomme evankeliumia aivan eri tavoin.

Sana evankeliumi on hepreaksi besura. Se on hyvä uutinen. Sana tarkoittaa myös lihaksi tulemistä. Sitä mikä tulee lihaksi. Minä yritin ymmärrä, kun juttelin kristittyjen kanssa, että mitä hyvä sanoma on heille. Mitä hyvää he näkevät hyvässä sanomassa? Missä on hyvän sanoman ydin? Osa heistä sanoi minulle: Hyvä uutinen on siinä, että Jeshua kuoli meidän syntiemme puolesta.

Toiset sanoivat, että hyvä uutinen on siinä, että Jeshua istuu nyt Isän oikealla puolella. Jotkut sanoivat, että hyvä uutinen on siinä, että nyt meillä on pelastus. Mutta minulle mikään näistä kolmesta ei ollut hyvä uutinen. Miksi minä tarvitsisin syntien anteeksiantoa, kun kuitenkin teen uudelleen syntiä? Ja voin sitten jälleen tehdä parannusta. Mutta kuitenkin teen jälleen syntiä.

Silloin kun temppeli oli, saattoi mennä sinne ja viedä uhrin, kyyhkysen tai vuohen. Nyt minun ei enää tarvitse tehdä sitä vaan saan lunastuksen Jeshuan veressä. Hän meni uhriksi kaikkienpyhimpään. Hän lunastaa minun syntini. Mutta silti teen edelleen syntiä.

Voiko lunastettu ihminen tehdä syntiä? Ehkä se on vain osa sitä hyvää uutista. Ja sen lisäksi Jeshua todellakin istuu Isän oikealla puolella. Mutta en ollut hänelle alamainen. Johannes sanoo, että joka seuraa Messiasta, ei voi tehdä syntiä. Hän sanoo, että jos ihminen tekee syntiä, hän ei tunne Kirjoituksia. Eli hän ei silloin ole Jeshualle alamainen. Eli ilmeisesti tämä valtakunta ja pelastus on vain osa sitä hyvää uutista. Yleensä näitä asioita puhutaan silloin, kun evankelioidaan. Näistä aina aloitetaan.

Usein lähetystyöntekijöitä tulee minun luokseni. Kuljen näissä vaatteissa, ja he ajattelevat, että he tulevat juutalaisen luokse ja kertovat Jeshuasta. He aloittavat keskustelun kysymällä esimerkiksi: Tiedätkö, että taivaassa on kuningas. Tai he kysyvät: Mihin joudut kuoleman jälkeen? Tai kysyvät, että haluatko tulla todelliseksi juutalaiseksi? Mikään näistä ei vedä minua puoleensa.

Juutalaisessa elämässäni minua ei häirinnyt se, että joudun Helvettiin. Koska se muistuttaa niin kuin työntekijää, joka on otettu töihin keräämään hedelmiä puutarhasta. Hän tietää, että jos hän tekee työn huonosti, hänelle ei makseta siitä vaan voidaan jopa rangaista siitä. On sellaisia työntekijöitä, jotka ovat huolissaan siitä, että eivät saa rahaa. Ja sitten on työntekijöitä, jotka ovat huolissaan siitä, jos

eivät voi tehdä työtä. Suurin osa juutalaisista ajattelee tällä jälkimmäisellä tavalla. Se mikä juutalaista häiritsee, on, että hän ei voi olla jumalallisen valon lähde. Herra sanoi minulle, että ole Minun todistajani. En voi olla todistaja, koska koko ajan teen syntiä. Totta kai sen rangaistus on kauhea. Mutta kauheampaa on se, että Jumala on minuun tyytymätön. Se on se, mikä haittaa ja häiritsee. Että minussa on pimeys eikä se anna jumalallisen valon tulla läpi. En voi olla hyvä palvelija Hänelle. Se on kaikista kamalin rangaistus. Koska rakastan Häntä, en pelkää Hänen rangaistustaan.

Jos lapsi rikkoo äidin kalleimman maljakon, niin äiti rankaisee häntä siitä. Mutta hänestä on sääli, että äiti menetti sen rakkaan esineen. Minun suhteeni Jumalaan on suurin piirtein samanlainen. Ja suurimmalla osalla juutalaisista se on juuri näin. Juutalaisia häiritsee se, että he eivät voi palvella Kaikkivaltiaista.

Mikä on se hyvä uutinen? Voin saada syntien anteeksiantamuksen, minua ei rangaista, mutta entiseen tapaan en voi edelleenkään palvella Jumalaa. Kaikki nämä asiat olivat päässäni, kun juttelin uskovien kanssa. Ainoastaan se rauhoitti, että saatoin lukea Kirjoituksia. Yritin löytää Kirjoituksista, millainen evankeliumi on. On neljä kirjaa, jotka ovat nimeltään evankeliumi, mutta ne puhuvat hyvästä uutisesta. Eikä aina ymmärrä, mikä se hyvä sanoma on. Yksikään uskovista ei osannut sanoa minulle, mikä se hyvä sanoma on. Se on tärkeä uutinen. Mutta oli vaikea sanoa sitä hyväksi uutiseksi, koska tein syntiä, ja joku on kuollut syntieni puolesta. Mutta siitä huolimatta jatkan synnin tekoa. Se oli kamalaa.

Paavali puhuu evankeliumista. Hän puhuu siitä 1. Korinttolaiskirjeen 15. luvussa. Hän sanoo, että puhun teille evankeliumia, josta olen jo kertonut. Siitä että Jeesus on kuollut syntieni tähden Kirjoitusten mukaan. Ja nousi ylös kolmantena päivänä Kirjoitusten mukaan. Ja Paavali sanoi, että tämän evankeliumin ansiosta te pelastutte. Näistä jakeista ymmärrämme, että itse evankeliumi on uutinen. Mutta ei siitä, että me olemme pelastettuja. Vaan me olemme sen uutisen ansiosta pelastettuja.

Mutta se ei kerro siitä. Mistä evankeliumi kertoo? Osa evankeliumia on siinä, että Jeshua kuoli syntiemme tähden. Mutta Paavali ei pysähdy tähän. Paavali sanoo, että evankeliumin ydin on siinä, että tämän evankeliumin kautta, Jeshuan kuoleman kautta Kaikkivaltias on alistanut kaiken itselleen. Kaikki on Jumalalle alistettu.

Kun Kaikkivaltias loi Aadamin, Hän loi Aadamin niin kuin valtiaaksi. Herra sanoi, että luomme ihmisen, ja hän vallitsee. Mutta ihminen lankesi. Adam ei pystynyt johtamaan. Sitten kului monta sukupolvea, ja Kaikkivaltias valitsi Aabrahamin ja sen jälkeen Israelin.

Mitä sana Israel merkitsee? Kaikkivaltias tulee johtamaan. Se oli Israelin päämäärä ja tehtävä, että Kaikkivaltias olisi valtiias. Paavali sanoo, että Jeshuan kuoleman kautta tämä kaikki täyttyi. Kaikki on Jumalalle alistettu. Ja se on todella hyvä uutinen. Toisaalta voi ajatella: siitä huolimatta minä jatkan synnin tekemistä.

Paavali kirjoitti, että kaikki on Jumalalle alistettu, mutta minä en. Ehkä Paavali sekoittaa tässä jotain? Ehkä hän erehtyy? Luin Paavalia, että ymmärtäisin. Paavali puhuu siitä, miten se prosessi etenee. Hän puhuu, että kun me käymme kasteella, niin me otamme kasteen Jeshuan kuolemaan, ja jos me kuolemme yhdessä Messiaan kanssa, niin me myös nousemme ylös yhdessä Messiaan kanssa. Silloin kaikki tulee paljon selvemmäksi.

Jeshua kuoli syntieni tähden ja nousi ylös. Hänen ylösnousemuksensa kautta myös minä voin nousta ylös uutena ihmisenä. Mutta ensin minun tulee kuolla. Eli hyvä sanoma on kuolleista nouseminen. Vanhan ihmiseni kuolema ja ylösnousemus uutena . Ylösnousemus uutena ihmisenä joka voi olla tekemättä syntiä. Se on Israelin päämäärä. Sen tähden Israel valittiin. Kaikki on alistettu Jumalalle; se on Israelin nimen ydin.

Kun puhun juutalaisten kanssa - en tarkoita tässä nyt maallisia juutalaisia vaan niitä juutalaisia, jotka noudattavat perinteitä - kun alan puhua heidän kanssaan Jeshuasta, he sanovat, että emme me halua elää armon mukaan ilman että noudatamme lakia. Emme tarvitse syntien anteeksiantamusta. Emme me pelkää Helvettiä. Miksi tulit kertomaan meille Jeshuasta? Se on yhtä suurta petosta. Se on sama kuin sinä myisit meille lapion lumen luontia varten. Meillä ei ole koskaan lunta. Me rakastamme Jumalaa. Emme me pelkää Hänen rangaistustaan. Me pidämme siitä, kun Hän rankaisee meitä, koska se korjaa meitä. Mutta voiko Jeshua auttaa siinä, jos Jumala on tyytymätön meihin?

Silloin minä yritän kertoa sitä, mitä juuri kerroin teille. Silloin he sanovat, että se on kaikki oikein hyvää. Mutta kristityt puhuvat jotain muuta. Ehkä sinä olet joku erityinen kristitty. Kaikki kristityt puhuvat meille pelastuksesta tai syntien anteeksiantamisesta. Jommasta kummasta näistä. Ehkä tuo on joku uusi kristitty temppu, jonka olet keksinyt, että saisit meidät mukaasi sinne seurakuntaasi. Silloin minä ehdotan, että avatkaa Kirjoitukset. Ja tutkimme yhdessä evankeliumia. Miksi kristityt eivät voi ymmärtää tätä? Selitän heille, että koska tämä on juutalainen kirja. He sanovat, että jos me sitten lakkaamme olemasta juutalaisia. Me emme lakkaa noudattamasta lakia. Emme lakkaa olemasta osa Israelia. Me ajattelemme kuin juutalaiset, elämme kuin juutalaiset, ja kun raketteja ammutaan juutalaisia kohti, niin ne tulevat myös meitä kohti. Ja jos joku tulee taas tappamaan juutalaisia, myös meidät silloin tapetaan.

Miten niin emme enää olisi juutalaisia? On ihmisiä, jotka avaavat sydämensä tälle. Kun evankeliumi tulee tällaisena, niin juutalaiset ymmärtävät sen, ja voivat ottaa sen vastaan. Voidaan kysyä, miten totta suullinen Toora on? Miten luotettava se on? Miten luotettavaa on verrata Jeshuaa tähän traditioon? Voi olla, että sanomme, että vain Tanach on meille auktoriteetti. Mutta kun luemme Matteusta, niin ei voi olettaa, ettei hän olisi tuntenut suullista traditiota. Hänen kertomuksensa perustuu enemmän suulliseen traditioon kuin kirjalliseen. Sen suullisen perinteen synnytti kansan todellinen tarve. Se vastasi kansan kysymyksiin.

Miten Midrash syntyi? Ihminen tekee kysymyksen koska häntä kiinnostaa, mitä hän tarvitsee. Ja siihen syntyi vastaus. Eli koko suullinen perinne heijastaa kansan tarpeita. Ilman suullista perintöä on mahdoton puhua juutalaisen kanssa. Tarkoitan tällä ortodoksijuutalaista. Ja Matteus ymmärsi sen oikein hyvin. Nähtävästi evankeliumi on kulkenut pitkän matkan ennen kuin se on tullut meille asti.

Tänään kristittyjen joukossa on ihan erilainen käsitys. Kristitty yhteisö - se ei ole evankeliumin yhteisö. Se on enemmänkin pelastuksen yhteisö. Ja kun ihmiseltä kysytään, onko sinulla syntien anteeksianto, oletko pelastettu; ei juutalaisessa yhteisössä tällaisia kysymyksiä kysytä. Me teemme työtä, ja yritämme palvella Kaikkivaltiaista, koska rakastamme Häntä. Ei siksi, että Hän haluaisi maksaa meille siitä, vaikka voimme olla varmoja siitä, että Hän maksaa uskollisille palvelijoille. Mutta kyse ei ole siitä. Jeshuan kautta saamme mahdollisuuden palvella paremmin. Puhumme tästä vielä enemmän kun puhumme pelastuksesta, ja siitä miten pelastus tapahtuu.

Mutta jos haluamme puhua juutalaisille evankeliumia, niin ei ole muuta evankeliumia. On pelastus ja on syntien anteeksiantamus, jotka ovat hyvin tärkeä osa evankeliumia. Ilman niitä ei ole evankeliumia. Mutta koko Jeshuan elämä, kaikki mitä hän teki; se on evankeliumi. Lihaan tullut kuningas, joka oli luvattu Israelille, joka oli Jumalan ajatuksissa ennen kaikkea luomistyötä. joka on luomisen päämäärä ja luomisen loppu.

Jeshua kerran sanoi siitä naisesta, joka voiteli hänet öljyllä, että kaikkialla missä evankeliumia julistetaan, tullaan puhumaan myös tästä naisesta. Tällä naisella ei ollut mitään suhdetta Jeshuan kuolemaan eikä hänen ylösnousemukseensa. Hän oli vain nainen, jonka Jeshua tapasi elämänsä aikana. Jeshua sanoi, että tämä nainen on osa kaikkea evankeliumia. Miksi hän sanoi näin? Jos evankeliumi on kuningaskunnassa ja syntien anteeksiantamisessa, ehkä pelastuksessa, niin mitä tämä nainen siihen liittyy?

Jos evankeliumi on itse Jeshua, Kuningas, jonka kautta Kaikkivaltias on alistanut kaiken valtaansa, niin silloin tämä nainen voi olla osa tätä kaikkea. Niin kuin

ihminen, jonka hän tapasi elämänsä aikana. Eli ehkä evankeliumi on Jeshua ja hänen elämänsä. Mutta saarnasiko Jeshua itse tällaista evankeliumia? Puhuiko hän itsestään kuninkaana? Puhuiko hän taivaan valtakunnasta? Luulen, että meidän on helppo löytää Kirjoituksista sellaisia kohtia. Se on Jeshuan evankeliumin perusta.

Puhuiko Paavali tällaisesta evankeliumista? Onko Paavalilla tällainen evankeliumi? 1. Korinttolaiskirjeen 15. luvussa me näemme juuri tämän evankeliumin. Herra on alistanut kaiken itselleen. Jeshuasta on tullut Kuningas. Hänen kuolemansa kautta myös me voimme olla alamaisia Kaikkivaltiaalle. Voimme olla Hänelle uskollisia palvelijoita. Ja sillä tavoin, että synti ei ole esteenä. Ja me voimme puhdistautua siitä pimeydestä, joka erotti meidät, ja se on hyvä uutinen Israelille. Se on Israelin päämäärä. Se on todella hyvä uutinen.

Jos me tulemme puhumaan Israelin kanssa, voimme sanoa, että lähestymme kaiken loppua, ja Israel on täyttänyt tehtävänsä. Ajattelen, että jos katsomme evankeliumia juutalaisesta näkökulmasta, niin näemme tämän evankeliumin. Ja saamme mahdollisuuden palvella. Ja se on sitä mitä me haluamme. On jäljellä vain se, että viemme tämän evankeliumin Israelille. Se käy hitaasti, on hyvin paljon esteitä tiellä. Monissa maissa tällainen palvelustyö on jopa vaarallista. Joskus kun lähdän Israelista ulkomaille -aikaisemmin kävin Turkissa tätä varten, ja nyt varmaan pitää mennä Kreikkaan ja Kyprokseen - tapaan siellä Iranista tulleita juutalaisia. He eivät voi muuttaa Israeliin enkä minäkään voi mennä heidän luokseen. Sen tähden tapaamme neutraalissa maassa.

Jos joku saa selville heidän nimensä, he voivat joutua suureen vaaraan. Koska jos luopuu uskostaan, siitä seuraa rangaistus Iranissa. Se ei ole vain, että joutuu pois työpaikaltaan vaan se voi olla kuolemanrangaistus. Eli tämä on yksi este ja vaara.

Usein tapaan Messiaaseen uskovia juutalaisia, jotka ovat ortodoksisen yhdyskunnan keskellä. He kätkevät uskonsa. Koska jos joku saa selville, että he ovat uskossa, heidän perheensä joutuvat kärsimään. Lapset joutuvat vaaraan. Tämä on tilanne Israelissa. Israelissa on paljon messiaanisia seurakuntia, jotka ovat olemassa ihan vapaasti; siellä voi käydä ja se on vaaratonta. Voi sanoa, että vain Aradin kaupungissa Israelissa on messiaanisten seurakuntien vainoa. Siellä on hyvin vaikeaa. Mutta he voivat mennä toiseen kaupunkiin ja heidän luokseen saapuu uskovia muista kaupungeista. Tiedän koska asuin siellä aikaisemmin. Siellä on vaikeaa.

Mutta ortodoksijuutalaisen on paljon vaikeampaa. Jos hän ottaa Jeshuan vastaan, niin hän menettää kaikki omaisensa, ja hän niin kuin kadottaa kaiken, missä on aiemmin elänyt ja ollut. Hänellä ei ole mitään paikkaa minne mennä. Yleensä hänellä ei ole paikkaa messiaanisessa seurakunnassa, koska kulttuuri on hyvin

erilainen, ja hänen täytyy ottaa hyvin paljon vastaan sellaista, mitä hän ei voi. Sen tähden hän mieluiten kätkeytyy. On kyse luottamuksesta.

Meidän seurakuntamme kokoontuu kotona. Se on hyvin pieni seurakunta, vain 12 perhettä. Monet ovat uskonsa tähden menettäneet työnsä, ja monet, jotka ovat työssä, kätkevät uskonsa. Esimerkiksi ihminen jatkaa työntekoa Jeshivassa, uskonnollisessa koulussa, on entiseen tapaan rabbi, eikä kerro kenellekään, että uskoo Jeshuaan. Jos hän kertoisi, hän menettäisi sen kaiken.

Kerran meidän luoksemme tuli eräs messiaaninen juutalainen. Hän tuli Kanadasta. Hän soitti ja kertoi haluavansa tulla käymään. Meille ei ole ihan niin yksinkertaista tulla. Ennen kuin me annamme jonkun tulla meille, me käymme pitkät keskustelut. Mutta kutsuimme tämän ihmisen meille. Pyysimme, ettei hän ottaisi mukaansa mitään kameraa eikä videokameraa. Pyysimme häntä olemaan hyvin huomaavainen tunteitamme kohtaan. Hän oli meillä ja vietimme hyvin aikaa yhdessä. Pidimme myös kokouksen yhdessä. Jonkun ajan kuluttua hän matkusti pois. Ja hänen blokissaan internetissä Kanadassa oli video. Hän sanoi, että olimme pyytäneet olemaan kuvaamatta, mutta hän oli tuonut silti pienen videokameran mukanaan kuulakärkikynään kätkettynä. Niin hän kuvasi meitä kiellosta huolimatta. Kunnia Jumalalle, ettei kukaan kärsinyt siitä! Mutta luottamus kärsi. Sitä ei olisi tarvinnut tehdä. Miksi se piti tehdä?

Tämä on yksi syy, miksi juutalaiset pelkäävät ottaa evankeliumin vastaan. He eivät luota meihin. He eivät usko messiaanisiin juutalaisiin. He pelkäävät, että viime hetkellä he ovat kuitenkin yksin. Se on myös yksi syy.

Vielä yksi syy, mistä puhuin, on suullinen Toora. Suurin osa messiaanisisista juutalaisista suhtautuu siihen vähän niin kuin huvittuneena. Että se on semmoinen satukokoelma. Olen siinä paljolti yhtä mieltä heidän kanssaan. Se on todellakin satukokoelma, koska niitä useimmiten kerrotaan lapsille. Osaa niistä kerrottiin lukutaidottomille ihmisille. Mutta juutalainen maailmankatsomus on kasvanut näistä saduista. Nämä sadut ovat yksi osa kansan historiaa, ja yksi osa sen uskoa. Näemme, että kristityt ovat vieneet tämän osan heiltä pois. Nykyaikaiset lähetystyöntekijät eivät ole valmiita tutkimaan sitä. Tuloksena on, että puhumme eri kielillä. Tässä yksi syy, miksi evankeliumi ei saavuta juutalaisia.

On tietysti vielä yksi syy. Paavali puhuu siitä. Hän kirjoittaa Israelin kansan kovettumisesta, jotta pakanoiden täysi luku tulisi täyteen. Mutta me näemme, että se on loppumassa. Me näemme, että juutalaiset avautuvat. Sen tähden meidän tulee valmistaa niitä, jotka korjaavat satoa. Osittain sen tähden olen täällä ja kerron teille tämän kaiken, koska tiedän, että monet teistä puhuvat juutalaisten kanssa. Siksi halusin kertoa teille sen, mitä minä tiedän. Ja mitä evankeliumi on juutalaisille. Lyhyesti kerroin sen, mitä minä näin omasta puolestani.

KYSYMYKSET

KYSYMYKS: Mikä se oli se satukirja?

VASTAUS: Se on tämä suullinen perintö. Yksi esimerkki: Kun Jeshua tapaa samarialaisen naisen kaivolla - se on Johanneksen evankeliumissa - Jeshua sanoo hänelle, että annan sinulle elävää vettä. Nainen vastaa, että eihän sinulla ole sankoa eikä mitään, millä ottaa sitä vettä. Oletko parempi kuin meidän isämme Jaakob? Miten Jaakob tähän liittyy? Mitä ajattelette? Miten Jaakob olisi voinut auttaa? Miksi hänelle tulee Jaakob mieleen?

KYSYJÄ: Se on Jaakobin kaivo.

Mutta ottiko Jaakob sieltä vettä ilman mitään astiaa?

KYSYJÄ: Hän pyysi ammentamaan.

Jaakob meni kaivon luo ja vesi nousi häntä vastaan. Midrash puhuu tästä. Eli tämä satu. Tai kertomus. Mutta samarialainen nainen tiesi tämän. Kaivossa oli vettä vähän ja joku saattoi tulla ja ammentaa sitä. Mutta Jaakobilla oli sellainen ihmeellinen kyky, että hän ei tarvinnut ämpäreitä koska vesi nousi korkealle. Siksi samarialainen nainen kysyy tätä. Että osaatko sinäkin sen tempun, minkä Jaakob osasi? Että annatko minulle vettä ilman mitään ämpäriä? Samarialainen nainen tiesi kaikki nämä kertomukset.

Jeshua puhuu opetuslapsille: Ottakaa ristinne ja seuratkaa minua. Mistä he tietävät tämän ristin? Ristillä ei ollut vielä tapahtunut mitään. Siihen oli vielä pitkä aika. Mistä he tietävät sen ristin? Kun Aabraham meni poikansa Iisakin kanssa viemään Iisakia uhriksi, ensimmäinen Mooseksenkirja puhuu meille, että hän laittoi pojan siihen halkojen päälle. On Midrash tästä aiheesta. Siinä sanotaan, että Iisak on niin kuin ihminen, joka kantaa mukanaan ristiä, johon hänet ristiinnaulitaan. Se oli hyvin samanlainen kertomus. Siitä opetuslapset tiesivät ristikistä. Eli risti tarkoitti heille uhrina olemista. Sadussa se on mahdollista. Se on vertaus. Ehkä se on saarna, jonka joku joskus oli puhunut. Mutta juutalaiset elivät tästä. Ja Jeshua elää tässä ympäristössä sen kansan keskellä.

Voi löytää parikymmentä kertaa, kun Jeshua puhuu sananlaskuilla, ja nämä sananlaskut ovat yleisesti tunnettuja Israelissa. Ne ovat historiaa. Eli nämä juutalaiset kertomukset ovat osa tätä juutalaista perintöä. Ja Matteus käyttää näitä. Ja nähtävästi Jeshua myös. Sen tähden me voimme käyttää tätä satukokoelmaa.

KYSYMYKSET: Näen kuitenkin, niin kuin ortodoksijuutalaiset yleensä, että Tanachia voi tulkita pelkästään suullisen Tooran kautta, mutta ei voi tulkita Tooraa suoraan. Pitääkö aina mennä suullisen kautta?

VASTAUS: Se suullinen perinne on niin kuin Tooran suoraa tulkintaa. Voimme avata jonkin Tanachin kohdan ja katsoa, mitä kommentaattori puhuu. Joku kommentaattori voi sanoa, mitä se on. Joku voi sanoa, että tässä puhutaan Aabrahamista, mutta minä näen, että se ei ole Aabrahamista vaan Joosefista. Silloin minä alan kommentoimaan uudella tavalla. Se suullinen Toora on semmoinen kommenttien kokoelma. Voi tosiaan avata ja tutkia itse sen. Ja moni tekee niin. Mutta suullinen Toora on niin kuin sukupolvien kokemus, miten me käsittelemme Tanachia. Otetaan vaikka Korkea veisu. Mistä me tiedämme, että se kertoo Jumalan ja Israelin suhteesta? Siellä ei puhuta siitä. Siellä puhutaan miehestä ja naisesta. He kirjoittavat kauniita kirjeitä toisilleen. Voimmeko me suoraan kommentoida sitä?

KYSYMYKSET: Tulee vain mieleen teidän todistuksenne yhdistyksen sivuilla, missä sanotaan, ja tämä päärabbinikin sanoo, että älä lue Tanachia ilman kommentteja tai sinusta tulee kristitty. Toisin sanoen, kun olen itsekin lukenut - osaan sen verran paljon hepreaa, olen asunut monta vuotta Israelissa, että olen huomannut, että vaikka on englanninkielinen Tanachin käännös, rabbinen tekemä käännös, käännöksessä on tarkoituksella peitetty varsinkin kaikki messiaaniset ilmaisut.

VASTAUS: On sellainen käsitys, että ihmiselle itsestään on vaikea suoraan ymmärtää ja osittain olen samaa mieltä, mutta kuitenkin traditiossa pitäisi olla hengellinen sisältö. Ja on oikea tapa hengen kautta varmistaa tämä traditio.

KYSYMYKSET: Puheessa oli, että voiko lunastettu ihminen tehdä syntiä, niin minkälainen on, jos juutalainen, joka seuraa Messiasta - niin käsitin - ei voi tehdä syntiä. Ja juutalainen ei ajattele sitä syntikysymystä, vaan hän haluaa palvella Jumalaa. Niinkö? Että hänelle merkitsee enemmän palvella Jumalaa?

VASTAUS: Syntien lunastaminen on niin kuin keino tai väline. Ja se on tärkeä. Koska ilman syntien anteeksiantamista ei voi palvella Kaikkivaltiaista. Silloin kun en ole puhdas, en voi tulla Hänen luokseen. Hän sanoo minulle: Et ole puhdas. Olet syntinen. Et voi olla palvelijani. Sen tähden syntien lunastaminen on erittäin tärkeää. Mutta palvelutyö on päämäärä.